

Naročnina mesečno 6 kron. Za inozemstvo se računa naročnina dvojno. - Pismenim vprašanjem znamko za odgovor. — Vse pošiljatve na naslov lista „Sedanjest“.

SEDANJOST

Oglasi: $\frac{1}{2}$ strani K 750.—, $\frac{1}{4}$ K 380.—, $\frac{1}{8}$ K 200.—. Manjši oglasi po 4 K petivrsti. Pri večkratnem oglaševanju popust. Mali oglasi beseda 1 K, debelo tisk. 2 K.

Mir božji med vami, ki ste svete volje!

Milodoneče strane tajinstvenih glasov bajnih bitij, ki trepetajoče prevevajo skozi tiho polnoskrivnostno božično noč, — so danes zrahljane. Neviden sovražnik, čegar navzočnosti med nami se vsi zavedamo z vsemi našimi čutili, iztrgal nam je iz naših težko preizkušenih src zadovoljnost in srečo ter tihi duševni mir, ki se tako blagodejno čuti zlasti ob svečanem trenutku svetega božičnega večera. Vojne grozote in njene posledice so nas oslabile, naša čutila so postala nezanesljiva in naše mišice so brez moči trajnega odpora proti prodirajočemu sovražniku v naša srca. Išoč človeka, ki naj nas vodi, tavamo mimo — otroka. V njem je še neoskrnjena, neotopela duša za vse dobro in lepo, za poštenost in pravičnost, za nedolžnost in čednost. Dobro se zavedajo nasprotniki, da je ves njihov uspeh odvisen od otroka. Zato novodobni Herodi, ki ob rojstvu božje večlovečnosti, vse ohranjajočega in poplemenitajočega življenja v vedno se obnavljajoči moči krščanske miselnosti čutijo slabljenje svojih v pohlepu in uživanju združenih moči, — ti Herodi pravim, trgajo duše naših nedolžnih otročičkov iz varnega materinega in cerkvenega okrilja ter jih izročajo rabljem v svobodomiselnih in protiverskih šolah pod krinko sokolske vzgoje.

Krščanske matere in očetje! Gre torej za otroka! Ali ne slišite, kako lepo ubrano pozvanjajo božični zvonovi preko zasneženih hribov in dolin, ko vabijo k polnočnici? Ne, te lepote, te radosti in sreče, te zadovoljnosti in duševnega miru ne občuti, kdor nima vere! V njem je led in zima, kljub ognju strasti, ki upijanja in duši v njem zadnji ostanek oglašujoče se vesti! Ne pustimo torej iztrgati iz src svojih otrok, kar je njim in nam najdražje — vero. Dobra krščanska vzgoja deteta krepi duha in dviga ter povznaša njegove plemenite misli iz umazane vsakdanjosti tako, da postanejo božični večeri najkrasnejši spomini mladosti, ki opojajo in plemenitijo iz leta v leto vsa dejanja in nehanja človeške duše.

K vsemu temu pa je potrebno že od zgodnje mladosti vzgojevano telesno in duševno junaštvo, polno samozatajevanja in žrtev. Le poglejmo s kakšno žilavo samozavestjo brani razumen in ponosen kmet svojo rodno grudo, ki mu mogoče donša komaj toliko, da pošteno preživlja

sebe in svojce! In prav je tako. S koliko večjo pravico in dolžnostjo pa mora človek braniti svojo božjo domačijo — vero v svojem srcu in pa našo večno domovino, ki nam jo je prineslo rojstvo Sina božjega, Odrešenika človeštva! Če se oče péha in trudi od zore do mraka, da zapusti in po možnosti pomnoži dedno posestvo svojim otrokom, koliko več je vredno truda, da svoemu otroku in sebi pripori najsrečnejšo bodočnost onkraj groba.

Združeno v eno imenujemo na kratko katoliško življenje za časni in večni blagor. V ta namen ima krščansko ljudstvo na kmetih, hvala Bogu dovolj pripomočkov. Teh pripomočkov pa se je treba tudi posluževati! Gospod pravi: Stegnite roko in dalo se vam bo! Posebno vi možje in fantje, ne pozabite na Kmetske zveze in Katoliške izobraževalna društva! Povsod, kjer te naše krščanske organizacije še spe, ali pa še niso ustanovljene, obudite jih k življenju, razširite in poglobite jih! Ker, pomnite, le potom njih vam bo mogoče doseči pravi božji mir, duševno zadovoljstvo, srčno plemenitost in srečo v družini in v občini ter končno tudi v pokrajini in državi!

Varujte pa se farizejev in izdajalcev vere in ljudstva, varujte se pobeljenih grobov! Poznate liberalce, socialiste, komuniste, radikalce itd. O vseh teh veste, da so nasprotniki vere in vneti pristaši — lastnega trebuha. Vemo tudi, da so samostojneži istega kova. Toda še mnogo je zapeljancev, ki hodijo v cerkev, k spovedi in k sv. obhajilu, pri volitvah pa volijo samostojneže, češ, saj ne gre za vero. Ne samo za vero gre, temveč gre za časno in večno blaginjo ljudstva sploh ter tudi in še posebno pri volitvah. Ko bi vsi 28. novembra l. l. upoštevali svarilni glas vodstva Kmetskih zvez, bi ne bilo v Sloveniji niti centralizma, niti tako težkih davčnih in drugih bremen, niti kulturnega boja, ki ogroža verski in državljanski mir. In ta mir nam je v Jugoslaviji, ki je tako bogato prirodno obdarjena, natvse potreben za nadaljni razvoj.

Stojimo na pragu novih volitev. Poživite vse naše organizacije v okrilju Kmetskih zvez! Prirejajte shode in predavanja ter zahtevajte govornike! Kar se more, se mora izvršiti! Novomeško tajništvo, v kolikor bo mogoče, vam bo šlo v vsem na roko.

S zavestjo, da ste storili svojo možko dolžnost napram veri in domovini, praznujte v miru in radosti rojstvo Jezusa Kristusa in mir božji naj prebiva in bodi vedno med nami, ki ste dobre volje!

Gospodarstvo.

Zborovanje v Narodnem domu. Železniško vprašanje in važnost predmeta, o katerem se je obravnavalo, je privabilo v nedeljo dopoldne mnogo zainteresiranega občinstva v dvorano Narodnega doma. Tudi občinski odbori Dolenjske in Belokrajne so bili zastopani v častnem številu. Shodu je predsedoval namestnik novomeškega župana g. J. Košir, kot zapisnikar pa je fungiral obč. odb. g. Malovič. G. profesor Kovač je kot znan in priljubljen govornik po vsestranskem razmotrivanju povdaril potrebo železniške zveze Slovenije z morjem in sicer po projektirani Klodič-Hrovat-Kavčičevi progji. Za njim je g. Ant. Lovšin, kot predsednik odbora za to železniško zvezo, najprej pozdravil navzočega g. poslanca Nemaniča ter nato pojasnil zgodovino obeh sedaj obstoječih železniških načrtov v Sloveniji, od katerih ima načrt slovenskih strokovnjakov ogromno večino prebivalstva za seboj. G. inž. Hrovat je s strokovnega stališča razložil in pojasnil oba obstoječa načrta in izjavil da je Musil-Kajfežov načrt omejen krajevno in težko izvršljiv ter bi se niti obratovanje ne splačalo. G. dv. sv. Šuklje, videč, da je osamljen, ni niti poskušal braniti Musil-Kajfežov načrt, temveč je priporočal, naj se na shodu v Ljubljani strokovnjaki sami odločijo za enega od predlaganih načrtov. G. inž. Hrovat je ob splošnem odobravanju odgovarjal predgovorniku in naglasil, da se nemški inženir g. Musil bori celo s potvorjenimi dejstvi z neresnico za svoj načrt. G. župan Rozman je izjavil, da je tudi v tem vprašanju treba nupoštevati voljo prebivalstva cele Slovenije in ne samo voljo nekoliko kapitalistov ter je nato predlagal sledečo resolucijo:

1.) Po vsestranskem razmotrivanju in na podlagi tehnične utemeljitve naših domačih strokovnjakov gg. ing.: M. Klodiča, Al. Hrovata in R. Kavčiča, so prišli zborovalci do prepričanja, da predlagana Klodič-Hrovat-Kavčičeva skupna progja ni samo v interesu ob projektirani progji ležečih občin, temveč tudi v splošnem interesu cele Slovenije, deloma Hrvatske

in z ozirom na strateški moment v eminentnem interesu celokupne države; — 2.) zato zahtevajo zbrani zborovalci, da se ukrenejo vsi koraki, ki so potrebni za realizacijo projekta Klodič-Hrovat-Kavčičeve skupne proge; 3.) istočasno se sklone pozvati vlado, da pokliče v življenje državni železniški svet, katerega mnenje naj se vpoštevata pri novih železniških zgradbah. — Resolucija je bila soglasno in ob burnem odobravanju sprejeta, nakar se je gospod Lovšin zahvalil na obilni udeležbi in jasno izraženem zaupanju Odboru za zgradbo Klodič-Hrovat-Kavčičeve proge.

Novi finančni zakon ima bistvene spremembe, katere davkoplačevalci morajo poznati, da bodo vedeli, kaj in koliko se jim predpisuje. Vsi neposredni davki se morajo plačati 1. februarja, 1. maja, 1. avgusta, in 1. novembra do 15. vsakega teh mesecev. Rok za napovedi se bo uradno razglasil in se posebej ne bo nikogar pozivalo. 14 dni pred plačilnim rokom pošlje davkarja ček, na katerem je skupna vsota vseh zapadlih davkov. Samo v tem času imajo davkoplačevalci pravico osebno se prepričati v davkarji koliko in kateri davek jim je predpisan. Ako davkoplačevalec v določenem času ne napove svojih dohodkov, jih davčna oblast sama odmeri.

Pravice cenilne komisije so v nekoliko razširjene tudi na prizive do 30.000 kron dohodkov, sicer pa odloča o prizivih le prizivna komisija.

Deželne doklade so odpravljene in zamenjane z državnim pribitkom. V Sloveniji imamo 11 vrst državnega davka.

Zemljiški davek se plača od štirikratnega čistega katastralnega donosa 20%. Državni pribitek na ta davek 170% in zraven še občinske doklade.

Hišno-razredni davek je od I—XII. nespremenjen. V XIII vrsti se plača 10 kron, v XIV. K 6, v XV. K 4 in v XVI. K 3. Za l. 1921. se davek odmeri v trikratnem prejšnjem znesku, državni pribitek 70% in obč. doklade.

Hišno-najem. davek izven Ljubljane znaša 12% najemščine. Vzdrževalni odstotki se ne odračunajo. Državni pribitek je 70% in občinske doklade. Za davka proste hiše se plača 5% najemščine.

Občna pridobnina se odmerja kot za prejšnja leta in znaša 4 kratni državni davek po tarifu šema B. Državni pribitek za I. in II. razred 170%, za III. in IV. pa 130% ter občinske doklade.

Posebna pridobnina velja samo za denarne in njim enake zavode. Dosedanja določila so nespremenjena (!). Državni pribitek 90%.

Rentni davek pri združnih podjetjih 3%, pri bankah 4% od obresti hranilnih vlog. Državni pribitek 100%. Doklade odpadejo (!)

Dohodnina se odmerja za letos šele od 10.000 kron dohodkov, v prihodnje pa že od K 4800 (!). Draginjske doklade se ne računajo med dohodke. Privatni

vslužbenec, če prejema plačo manj kot 30.000 kron letno, plača davek samo od polovice dohodkov. Davčna skala in vojni pribitek je isti kot doslej. Samci plačajo še 10% doklado, manj obremenjena gospodarstva pa 15%.

Plačarina se pri državnih vslužbencih ne pobira in tudi zasebni vslužbenci so do 30.000 kron dohodkov prosti plačarine. Državni pribitek znaša 70% in občinske doklade.

Invalidni davek se plačuje od skupne svote davkov (ne od dohodnine) po skali do 20.000 kron. Čez 20.000 kron je 20%. Kdor pa plačuje samo osebno dohodnino, se davek odmerja od dohodnine.

Tantijemni davek se odmerja 15% od prejetih tantijem in 100% državni pribitek.

Davek na poslovni promet se odmerja tako, da se vsi, razen stalnih dohodkov seštejejo in se od te vsote odmeri 1% davka.

Te podatke naj si vsakdo shrani in pazno kontrolira predpisano davke, ker se pri sedanji upravi mnogo stori po „pomoti“.

„Popis avstroogrskih vojnih posojil. Doznavamo, da zbira oddelek za kmetijstvo pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani materija za očuvanje koristitistih korporacij, ki so podpisale kako avstroogrsko vojno posojilo. Občine bodo ta vojna posojila popisovale do 15. januarja 1922. Pozivljamo občinske urade, zadrage in razne občekoristne iustitucije,

Fran Radešček.

Istočno-ortodoksna vera.

(Dalje.)

Srbi so postali kristjani v devetem stoletju, ko so bili pod bolgarsko državo. V začetku so bili katoličani in so imeli katoliške škofe, ki so pod vplivom bizantinizma postali kmaln razkolniki. Ko je Carigrad postal del rimskega cesarstva, so se Srbi zopet povrnili v katoličanstvo in nekaj časa priznavali papeža za svojega cerkvenega poglavarja. (Vujič pravi, češ, kar je bilo kdaj pravoslavno, mora zopet postati pravoslavno; ne vemo pa, če bi bilo prav Vujiču, ko bi katoličani kaj takega zahtevali in spreobrnil, recimo samega Vujiča. — Op. ur.)

Toda Sava, brat kralja Štefana II. (rodu Nemanjičev. — Op. ur.), je vse zopet prevedel k razkolništvu in postal prvi nadško v Užicah in potem primas (metropolit) Srbije. Bival je v Peči (bivše glavno mesto Stare Srbije) in je ustanovil 12 škofij, katerih sedež je bil v posameznih amostanih. Ker pa se Srbi niso hoteli zadovoljiti s primasom, je car Dušan sklical l. 1351

sinod in proglasil srbskega metropolita za patrijarha, ki je začel delovati popolnoma samostojno. Carigrajski patrijarh je tedaj prekel srbskega patrijarha in ves srbski narod. Vendar se je l. 1376. posrečilo knezu Lazarju s posredovanjem grškega cesarja Paleologa doseči preklic kletve in priznauje srbskega patrijarhata. Delokrog srbskega patrijarha je obsegal Srbijo, Bolgarijo in del Macedonije.

Te cerkvene razmere so ostale v Srbiji še po l. 1389, ko je cela država prišla pod turško oblast in še celo potem, ko se je l. 1690 patrijah Arzenij po nesrečni vstaji Srbov proti Turkom izselil na Ogrsko o 37.000 rodbinami (približno 20.000 duš). Spremenilo se je to razmerje le v toliko, da je potem smel biti patrijarh v Peči edinole Grk, ki je pa moral svoj položaj drago plačati v zvenčnem zlatu pri carigrajski vladi.

Patrijarh v Peči je do l. 1717 imel pod svojo oblastjo 11 metropolitov, 5 nadškofov in 4 škofe. L. 1731 se je belgrajska metropolija združila s katoliško. Ko je pa l. 1765 pobegnil patrijarh Vasilij v Rusijo, je carigrajski patrijarh porabil to priložnost in odkupil patrijarhat

v Peči ter ga združil s carigrajskim. Od tega leta naprej so Srbi ostali brez patrijarha v svoji zemlji dočim so metropolit bili samo Grki, ki so kupovali svoje dostojanstvo pri carigrajski vladi in pri tamošnjem patrijarhu. Tudi tukaj je igra denar glavno vlogo: kdor je več plačal, ta je postal metropolit brez ozira na sposobnost. Srbski metropolit so bili štirje in brez škofov.

Ko so Srbi dobili l. 1808 svojega kneza, je postal karlovski metropolit poglavar srbske cerkve. Šele l. 1830. je knez Miloš Obrenović izposloval srbski cerkvi patrijarha v Belgradu. Vsako imovanje patrijarha pa je moral Carigrad potrditi. Z l. 1858 je to prenehalo, vendar pa je moral vsak na novo izvoljeni belgrajski metropolit še nadalje plačevati carigrajskemu patrijarhu 300 dukatov. L. 1879 pa je prenehalo tudi to.

Z berlinskim mirom l. 1878 je Srbija pridobila dve novi škofiji, katere pa je vlada odpravila in združila z obstoječimi škofijami niško in žičko. Ta dva škofa in metropolit se sestavljali cerkveni zbor, ki je odločeval o stvareh, v kolikor je dopuščala vlada, odnosno kralj.

da pri občinskih uradih pravočasno prijavijo vrsto, serijo in iznos posameznih avstroogrskih vojnih posojil, ki so jih podpisale.

Interesente opozarjamo na tozadevna razglasila, ki jih bodo občinski uradi objavili.

Društvene vesti.

Katol. društvo rokodelskih pomočnikov priredi božičnico na Štefanov večer ob pol 8. uri v svoji dvorani ob pogrnenih mizah. Spored: prizor s petjem oznanjenja rojstva Kristusovega pastirjem; živa slika; pastirci ob jaslicah ob petju božične pesmi, odkritje božičnega drevesa ter prosta zabava. Vstopnina sicer prosta, prostovoljni prispevki pa se hvaležno sprejmejo v pokritje stroškov. Darove v Rokod. domu isti dan dopoldne. Prijateljem otročičev priporočamo božično drevesce!

Katol. prosvetno društvo v Novem mestu priredi Silvestrov večer v Rokod. domu z bogatim sporedom: petje, deklamacija, kupleti, šaljsvi prizori itd. Bližje v novoletni številki „Sedanjosti“.

Kat. izobraževalno društvo v Mirni peči priredi na Sveti večer v „Društvenem domu“ božičnico z bogatim sporedom (govor, petje, deklamacija in živa slika). Začetek ob 10. uri zvečer. Vstopnina prosta. Vabljeni polnoštevno.

Na Štefanov dan se vprizori v šmihelski dvorani popoldne po litanijah ljudska igra „Revček Andrejček“.

Orlovski koledarček radi bogate vsebine in priročne oblike odsekom ne bo težko razpečati. Naj ne bo člana, ki bi ne imel koledarčka. — Znesek naj odseki poravnajo po poštni položnici.

Tedenske novice.

Vesele božične praznike želi vsem svojim naročnikom, inserentom, podpornikom, prijateljem in čitateljem uredništvo in upravnništvo „Sedanjosti“.

Z današnjo 30. številko zaključujemo I. letnik „Sedanjosti“, ki je tekom sedemesečnega svojega obstoja pridobila ne samo lepo številico prijateljev, temveč tudi sovražnikov. Na oboje smo ponosni, ker nam to dokazuje, da nismo mlačni in boječji v odločni obrambi našega vzvišenega programa v boju za slovensko ljudstvo. Z jekleno doslednostjo bomo nadaljevali našo trnjevo pot ter prosimo, da nam dosedanji prijatelji in naročniki ostanejo zvesti tudi v prihodnjem letu. V to pomagaj Bog! Uredništvo.

Novoletna številka „Sedanjosti“ bo izšla radi božičnih praznikov en dan pozneje, vendar tako, da jo dobijo naročniki že na novega leta dan. Gg. trgovce in obrtnike ako žele priobčiti novoletno veščilo svojim odjemalcem, prosimo, naj to pravočasno sporoče upravnishtvu „Sedanjosti“.

Promocija. Nečak novomeškega g. prošta g. Vili Elbert je dne 30. t. m. po z izvršnim uspehom dokončanih izpitih promoviral za doktorja prava. Mladi doktor je absolutent trgovske akademije in je bil na laškem bojišču smrtonevarno ranjen. Iskreno čestitamo!

Umrli so. V St. Paulu v Minnesoti je umrl škof Jakob Trobec, star 83 let. Rodil se je

v Logu nad Polhovim gradcem. Bil je četrti slovenski škof v Ameriki. Pred leti je v Novem mestu praznoval obletnico škofovanja in pri tej priliki delil v kapiteljski cerkvi zakrament svete birme. — Nenadoma je umrl novomeški obč. tajnik g. Leopold Stukelj, tast opernega peveca Beteta. Imel je lep pogreb. — V sredo zjutraj je umrl po dolgi in mučni bolezni mizar Miha Burgar v Šmihelu. Zapušča ženo in sedem nepreskrbljenih otrok. V Ljubljani je umrla Pavla Stefanovič. — Istotam je umrla gospa Rozalija Wester, mati v. š. nadzornika Westra, bivšega novomeškega gimn. ravnatelja. Vsem pokojnikom večni mir in pokoj, prizadetim rodbinam pa naše iskreno sožalje!

V Višnji gori je v četrtek začelo goret v podstrešju Pajkove hiše. Gasilci se ogenj kmalu omejili.

Zgubil je na sejmu v Črnomlju siromašen kmet, ki je prodal svoje voličke, 18.000 K. Pošten najditelj naj izroči denar proti nagradi bodisi v našem uredništvu, ali pa pri najbližjem župnem uradu.

Z novim letom začne poslovati v Novem mestu Posojilnica, ki so jo ustanovili tukajšnji naši pristaši. Poslovni prostori bodo v hiši Gospodarske Zveze na Glavnem trgu. Novi naš zavod toplo pozdravljamo kot trdno gospodarsko postojanko k osamosvojitvi katoliškega ljudstva na Dolenjskem. — V novoletni številki spregovorimo obširnejše.

Novomeški pogrebni zavod (g. Malovič) nam je poslal sledeče pismo: „Gospod Radešček! Z ozirom na priobčeno notico v „Sedanjosti“ glede pogrebnega zavoda, ste mi povzročili krivico, ker ste se nasedli poročevalcu, koji mi je znan pod Z. Pogreb, ki sem ga jaz izvršil je ta edini od Čadeža. One krste, ki jih omenjate niso bile mojega izdelka. Radi tega napada priložim stvarni popravek v smislu § 19 tisk. zakona, ako ga ne priobčite bi bil primoran vložiti tožbo proti Vam kot odgovornemu uredniku. — Opozarjam pa Vas na to, da z enakimi napadi škodujete SLS največ in samemu sebi, enako tudi ugledu tiskarne. Jaz se bodem že znal braniti tudi v bodoče in pridejo na vrsto gotove reči o katerih si niti misliti ne morete. Spoštovanjem Matko Malovič. — Popravek žal, ni sestavljen v smislu zakona in zato je romal v koš. Sicer se pa že iz tega pisma vidi, da g. Malovič ničesar ne popravlja, ampak, samo potrjuje navedbe našega izvestilca, ki pa ni tisti, ki se v tem pismu omenja. Naše trditve nam je poleg tega potrdilo več prič. Kar pa tiče „ljubezni“ g. Maloviča napram SLS, uredniku in tiskarni. rečemo samo to, da nas je genila do solz. Tudi razkritij g. Maloviča pričakujemo z mirno dušo. Da mu olajšamo to delo, smo objavili njegovo pismo, ker na grožnje smo že itak navajeni.

Popravek. V Listku predzadnje številke se je vrnila tiskovna pomota, ki kvari smisel. Stavak: „... Harnack je v pismu Diognetu napisal...“ se pravilno glasi: „... Harnack je o pismu Diogneta napisal...“ — Vsakomur, kdor ve, da je Harnack umrl nedavno, Diognet čegar pismo se je pozneje našlo, pa je živel v 2. stoletju po Kr., je jasno, da mu ni mogel pisati pismo. — Kdor se zanima za to literaturo, navajamo dotično delo „Die Mission und Ausbreit. des Christentum in d. erst. drei Hund. B. I. Drugih virov o razpravi, iz katerih so podatki za Listek črpani, vsekakor ni treba navajati, ker si kompilator nikakor ne lasti znanstvenih

atributov, ampak samo poljudno razpravlja v informativne svrhe našemu ljudstvu v pouk o tem, kar je danes najaktualnejše.

Poslanec Stanovnik in Brodar sta se zavzela za rezerviste, katere je centralistično „Jutro“ zapeljalo, da se niso odzvali mobilizaciji. Vojni minister je izjavil, da nedolžne žrtve policajdemokratskega lista ne bodo kaznovane.

Dr. Gosar je zadobil sjajno zadoščenje za vse napade, ki jih je doživel kot poverjenik za socialno politiko. Kot poslanec je sedaj stavil v zakonodavnem odboru vrsto predlogov, da morajo bogataši in banke zidati svoje hiše in ne kupovati starih, ker le na ta način se bomo izognili pamanjkanju in draginji stanovanj. Kljub odporu dr. Kukovca in finančnega ministra so bili vsi predlogi sprejeti. G. dr. Gosarju in Jugosl. klubu čestitamo na tem lepem uspehu.

Vlado imamo zopet v drugi nepopravljeni izdaji. Sprememba je le v tem, da je katoličanstvu vržena na najbolj nizkoten način bojna rokavica v osebi proslulega protiverca Žida dr. Gregorja Žerjava, ki je postal minister — čujte in strmite — za vere. Večjega izzivanja bi pač ne bila zmožna niti vlada klike „črnorokcev“ med Culukafri. Protičeva ura — hvala Bogu — še ni prišla, ker je še vedno dovolj zaslepljenec, katere bodo šele moralne batine spametovale. Dotlej se bo pa tudi Pucelj izministriral.

O plačah katoliških duhovnikov se je že prelilo precej črnila in izhlapelo dokaj govorov, vendar še do ganes ni zadeva rešena. Dočim imajo srbski duhovniki, saj jim ne zavidamo, najmanj sto kron draginjske doklade samo za svojo osebo, za družino pa še posebej, dotlej katoliška duhovščina še vedno čaka kdaj pride na vrsto njihovo pereče materijelno vprašanje. Kako naj živi star, bolehen vpokojen duhovnik s 500 kronami na mesec, a da zaenkrat ne govorimo o duhovnikih v službi, ki danes — vsaj mnogi med njimi dobesedno životarijo in stradajo. Poslanec Škulj je s temeljitimi razlogi pobil trditve demokrata dr. Sečerova in jasno dokazal potrebo pravične skorajšnje rešitve tega vprašanja. Tudi zastopniki katoliške cerkve so v Belgradu predložili spomenico, ki poleg rošitve razmerja katoliške cerkve do države zahteva izenačenje plač duhovništva vseh ver. Ker pa name,ava vlada stopiti najprej v zvezo s Sv. Stolico glede konkordata, izgleda, da se bo materijelno vprašanje duhovništva reševalo istočasno in se morda celo — zavleklo. Zato je potrebno, da duhovščina z vsemi silami deluje na to, da vlada reši to pereče vprašanje plač vsaj začasno in nezavisno od sklenitve konkordata.

Posebna komisija okrajnega glavarstva je te dni izvršila obhod radi nove občinske razmejitve v Kandiji, Žabji vasi in Drski. Kot bodočo mejo med Novim mestom in občino Šmihel-Stopiče se namerava predlagati tudi potok, ki teče skozi Gotno vas in Šmihel. Čujemo, da se g. Matko iz Gotne vasi strašno hudoje radi te meje, češ, da je do njegove gostilne samo še par korakov od potoka. Morda se bo upoštevala njegova srčna želja, da se izmuza iz objema kmečke občine in sicer tako, da se podaljša repček Novega mesta do njegove gostilne, na katerem bo potem jahal g. Matko.

Radi polkovnika Vašiča, ki so ga zaprli radi goljufij, je dr. Hohnjec vprašal vojnega ministra, ki je pa odgovoril, da ne more ničesar povedati, ker se še vedno vodi preiskava.

Baje so na delu vplivne osebe, da vso stvar natihoma potisnejo v pozabljeno. Toda naši poslanci budno pazijo, da se to ne zgodi.

Muslimani (Turki) so poslali Pribičeviću pismo radi strašnega stanja, v katerem se nahajajo v niškem taborišču interairane turške rodbine iz Macedonije. Člani teh rodbin so namreč pobegli od vojakov in odšli med hajduke. Zato so oblasti kaznovale nedolžne sorodnike s tem, da so jih internirali v Nišu. Interpelacija govori o gladi, zimi in o batinah . . .

Kogar se tiče, naj ve, da vsa grozilna pisma mečem v koš. Dotični g. K. . . pa naj si še posebno zapiše v spomin, da ni on niti prvi niti zadnji, ki mi preti. „Sedanjest“ bo šla preko vseh teh groženj na dnevni red: v obrambo ljudstva in vere v avtonomistično urejeni jugoslovanski državi Srbov, Bolgarov, Hrvatov in Slovencev. To je moj odgovor. Bog živi! Fran Radešček.

O „črni roki“ pravi belgrajska „Epha“, da to ni nobena tajnost za nikogar več. Tajnost pa je, kdo te tajne organizacije vodi in brani. — Mi pa pravimo, da tudi to ni nobena tajnost. Voditelji so policajdemokratje, med branilci pa so tudi samostojneži, ker bi sicer ne bili v taki vladi, kjer ljudstvo in njegovi zastopniki ne pridejo do besede.

Klub SKS želi radi ojačanja svojega stališča čim ožji stik — s Turki. — Res. tepše zveze pač ne more biti: turški veleposestniki in samostojni kmetijski oderuli, oboji pa izkoriščevalci ljudstva.

Radi iznenadnega odpusta šefa generalnega štaba vojvode Petra Bojovića je Protičev pristaš poslanec dr. Ivanič vložil interpelacijo na vojnega ministra, čegar odgovor bo zelo zanimiv. — Vojvoda Peter Bojović je tik pred umikom iz Srbije prevzel poveljstvo južne armade (v katerem štabu je služil tudi

Spominjajte se „Slovenske Straže“!

naš urednik) iz rok „črnorokec“ gen. D. Popovića. Vojvoda Bojović je odločen nasprotnik „črnorokec“. S tem je povedano vse. Zdi se, da so zahteve policajdemokratov glede pomiloščenja „črnorokec“ sprejete. Kam plavamo? Ali moramo res doživeti še hujska izkustva? In Pucelj je še vedno minister v taki vladi . . .

Radikalska „Zastava“ v svoji 286. številki modruje, da je treba prisiliti tiste „etniške Srbe drugih ver“, ki se še danes ne morejo živeti v to, da verujejo, da so Srbi. Torej Slovence in Hrvate je treba prisiliti v to! Ta pritisk že davno čutimo, vendar se noben zaveden Slovenec in Hrvat ne bo vdal tej veri. Pritisnuto jače, sve to više skače. To naj si zapomnijo šovinisti.

Češki železniški minister pater Šramek se je nevarno ponesrečil, ko se je vozil k predsedniku republike. Odličnemu voditelju bratske ljudske stranke želimo skorajšnje ozdravljenje.

Italijanski barbarizem presega že vse meje skrajnega sovraštva napram primorskim Slovincem, katere hočejo podivjani laški fašisti pokončati dobesedno z ognjem in mečem. V

nedeljo večer 11. t. m. je v Trstu do tal pogorelo pogrebno podjetje Stibelj in Kopač. Razen poslopja in hlevov je uničeno 14 pogrebnih voz, 4 vozovi, 8 kočij, za 40 konjske oprave, več konj, več vagonov sena in ovsu ter 5 družinam, ki so v hiši stanovale vsa njihova hišna oprava. Škoda se ceni na približno 12 milijonov kron, ki je krita komaj z eno četrtno milijona zavarovalnine. Vse okolnosti govore za to, da je slovenski pogrebni zavod žrtev fašistov. — Dva dni pozneje pa so fašisti v Barkovljah z bencinom in petrolejem zažgali Narodni dom, čegar dvorana je popolnoma uničena. Škoda znaša do 800.000 kron. — Proti temu divjanju besnega polentarskega šovinizma je edino sredstvo represalije na gospodarskem polju.

Kolinsko tovarno v Ljubljani so prevzeli slovenski trgovci, katerih dolžnost je sedaj tem večja, da podpirajo svoje podjetje in priporočajo svojim odjemalcem res izborno domačo cikorijo.

Dolarje najbolje plačuje podružnica Slovenske komptne banke v Novem mestu, ki ima telefonsko zvezo z zagrebško borzo.

Gospodarska Zveza

r. z. z o. z. v Ljubljani

Podružnica v Novem mestu

ima v zalogi vse špecerijsko in kolonialno blago, izvrstno domačo svinjsko mast, razna umetna gnojila, žveplo za trte, galico, cement itd.

Velika zaloga manufakturnega blaga. Umetno gnojilo kajnit.

Tiskarna — Knjigarna
Knjigoveznica
J. Krajec nasl.
Novo mesto
se priporoča.

Oglašujte v Sedanjesti!

Seno v vsaki množini proda !!
Fr. Kastelic, Kandija.

16 letnega dečka sprejme za lahka dela
Lekarna Bergmann, Novo mesto.

I. delavsko konsumno društvo r. z. z o. z. v Ljubljani

ima na Dolenjskem sledeče prodajalne:

Nova vas, Bloke, Struge, Novo Selo, Sv. Križ pri Litiji, Sv. Križ pri Kost., Št. Janž, Jagence, Karmel, Semič in Cerklje na Dol. Skupno število poslovalnic 37. Najbolje in najceneje se kupi pri lastni zadrugi.

Član, ki ne kupuje pri zadrugi je položen trgovec, ki bi hotel kupovati k svojemu konkurentu namesto, da bi kril svoje potrebe iz lastne trgovine.

Hranilne vloge obrestuje zadruga po 5%